

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(465)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Rodziny
i Polityki Społecznej (38.)
oraz Komisji Zdrowia (33.)
w dniu 23 października 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o służbie medycyny pracy (druk senacki nr 305, druki sejmowe nr 261, do druku 261, 1103).

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 35)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Zdrowia Władysław Sidorowicz)

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

W imieniu pana senatora Rulewskiego, przewodniczącego Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, i swoim, przewodniczącego Komisji Zdrowia, otwieram wspólne posiedzenie komisji senackich.

W porządku obrad mamy jeden punkt: rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o służbie medycyny pracy.

(Rozmowy na sali)

Bardzo prosiłbym państwa o wyciszenie rozmów... Szanowni Koledzy Senatorowie, proszę o wyciszenie rozmów, bo nie słyszymy się.

Ustawa została przyjęta przez Sejm w dniu 17 października 2008 r.

Kto referuje tę sprawę w imieniu rządu?

(Głos z sali: Panie Przewodniczący, czekamy na przybycie przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia. Ja jestem tu jakby z rozpedu i w zastępstwie. Przepraszam bardzo, ale...)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy wiadomo, kiedy przyjdzie minister?

(Głos z sali: Próbuję to ustalić.)

Ale nie udaje się...

(Głos z sali: Proszę jeszcze o minutę...)

Dobrze.

(Przerwa w obradach)

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Szanowni Państwo, jeszcze chwila przerwy technicznej. Pan minister Twardowski, który ma referować tę ustawę w imieniu rządu, już do nas jedzie.

(Przerwa w obradach)

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Szanowni Państwo, wznawiam obrady połączonych komisji.

Witamy pana ministra Wojtyłę, który zreferuje nam rządowy projekt zmian w ustawie przyjęty przez Sejm na posiedzeniu 17 października.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Główny Inspektor Sanitarny
Andrzej Wojtyła:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Przedstawiamy nowelizację ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy. Jest ona efektem rozwiązań, które zostały wypracowane w ramach programu Matra „Redefinicja odpowiedzialności Ministerstwa Zdrowia za opiekę zdrowotną nad pracującymi w Polsce”. Celem tego programu była analiza wdrażania...

(Rozmowy na sali)

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Przepraszam bardzo.

Szanowni Państwo, bardzo bym prosił o to, żeby wyciszyły się rozmowy w kulisach, bo nie słyszymy tego, co mówi pan minister. Proszę zaprzyjaźnione dolnośląskie przedstawicielki Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych o zajęcie miejsc siedzących.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Główny Inspektor Sanitarny
Andrzej Wojtyła:**

Celem programu była analiza wdrażania dyrektywy ramowej 89/391/EWG w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy. W nowelizacji zaproponowaliśmy następujące zmiany w dotychczas obowiązujących przepisach.

Proponujemy nowe brzmienie art. 1. Redefiniuje on zadania służby medycyny pracy, która przez działania ograniczające ryzyko zawodowe będzie aktywnie oddziaływać na poprawę warunków pracy przez pracodawcę.

Do art. 4 dodano pkt 6 definiujący pojęcie „kontrola zdrowia pracujących”. Definicja ta jest analogiczna do definicji stosowanej przez Międzynarodową Organizację Pracy.

Zmiana art. 6 ust. 1 eliminuje sytuację, w której jednostki służby medycyny pracy były obligowane do rozpoznawania i oceny czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego. Zadanie to, na podstawie regulacji zawartej w przepisach kodeksu pracy, obciąża bowiem pracodawcę.

Zmiana art. 10 nakłada na psychologa, który podejmuje lub kończy działalność w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi, obowiązek zgłoszenia tego faktu we właściwym ze względu na miejsce wykonywania działalności wojewódzkim ośrodku medycyny pracy. Nowe brzmienie ust. 3 zawiera informacje niezbędne do zgłoszenia, podjęcia lub zakończenia działalności.

W art. 12 ust. 1, w przeciwieństwie do dotychczasowego brzmienia tego przepisu, zaproponowano, ażeby umowa na świadczenie profilaktycznej opieki zdrowotnej była zawierana w formie pisemnej.

Zmiany proponowane w art. 17 polegają na modyfikacji dotychczasowego brzmienia pktu 6 i pktu 9 w celu ograniczenia prawa wojewódzkich ośrodków medycyny pracy do przeprowadzania badań profilaktycznych wyłącznie do sytuacji, gdy jest to niezbędne do przeprowadzania szkolenia lekarzy odbywających w tym ośrodku specjalizację lub też innych staży kierunkowych.

W art. 17a wprowadzono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zdrowia do określenia, w drodze rozporządzenia, limitu przeprowadzonych badań dla celów przewidzianych w kodeksie pracy, udzielanych w ramach świadczeń zdrowotnych, niezbędnych ze względu na proces specjalizacji lekarzy.

W art. 18 określa się sankcje w stosunku do lekarzy, pielęgniarek i psychologów, wobec których stwierdzono istotne uchybienia dotyczące trybu i jakości udzielanych przez nich świadczeń.

Wprowadzenie w art. 21 nowego ust. 3 jest efektem dostosowania regulacji prawnej do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 25 lipca 2006 r., który uchylił z dniem 9 lutego 2008 r. dotychczasowe brzmienie art. 21 ust. 1 pkt 3. Nowe brzmienie ust. 3 wskazuje ministra sprawiedliwości jako płatnika kosztów profilaktycznej opieki zdrowotnej sprawowanej w odniesieniu do osób świadczących pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w zakładach karnych, przebywania w aresztach śledczych lub wykonujących pracę w ramach kary ograniczenia wolności, jeżeli obowiązek objęcia profilaktyką nie spoczywa na pracodawcy.

Art. 2 projektu ustawy sankcjonuje zachowanie uprawnień przez osoby, które podjęły działalność w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi przed dniem wejścia w życie ustawy.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 6 ust. 4–6 art. 8, art. 9, ust. 3 i 4, art. 11 ust. 4 i art. 27 ust. 2 ustawy zmienianej, zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, jednakże nie dłużej niż przez okres osiemnastu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Dotychczasowe upoważnienia ustawowe zawarte w tych artykułach zostały uzupełnione o wytyczne, zgodnie z wymogiem zawartym w art. 92 konstytucji.

W trakcie dyskusji w Sejmie pojawiły się zarzuty, że ustawa zawiera zbyt dużo upoważnień ustawowych. Chciałbym podkreślić, że te upoważnienia ustawowe wynikają z konieczności ich zmiany, ponieważ ustawa została uchwalona w 1997 r., kiedy jeszcze nie obowiązywała obecna konstytucja, która stawia wymóg sformułowania wytycznych do przepisów wykonawczych. I my to korygujemy. Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Dziękuję.

Czy są pytania do pana ministra?

Bardzo proszę, pan senator Kraska.

Senator Waldemar Kraska:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, mam pytanie. Związek pracodawców prywatnych ma zastrzeżenia do wysokości kosztów, które będzie musiał ponieść pracodawca. Czy może pan przybliżyć, o ile wyższe koszty w stosunku do obecnych będzie ponosić pracodawca?

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Główny Inspektor Sanitarny

Andrzej Wojtyła:

Dziękuję bardzo.

To pytanie wiele razy przewijało się w trakcie dyskusji. Nic się nie zmieni, jeżeli chodzi o pracodawcę. Będzie tak, jak było dotychczas, czyli koszty, które pracodawca obecnie ponosi... Ustawa nie wprowadza nowych przepisów, zgodnie z którymi pracodawca ponosiłby dodatkowe koszty.

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Chwileczkę. Najpierw głos zabiorą senatorowie. Za chwileczkę zapytam, czy są chętni do zabrania głosu spoza kręgu członków komisji. Nie widzę wśród senatorów chętnych do zadania pytania.

Bardzo proszę, pani się zgłaszała. Bardzo proszę o przedstawianie się.

Przedstawiciel

Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”

Grażyna Spytek-Bandurska:

Witam serdecznie.

(Przewodniczący Władysław Sidorowicz: Proszę mówić wyraźnie do mikrofonu.)

Grażyna Spytek-Bandurska, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Na posiedzeniu przedłożyliśmy naszą opinię, zwracającą uwagę na brzmienie art. 1 pkt 1, który dotyczy celu działania służby medycyny pracy. Podnosiliśmy to w trakcie prac w Sejmie. Naszym zdaniem to, że jest to tak szeroko rozbudowane, stwarza jednak pewne niebezpieczeństwo szerszego niż w dotychczasowych zapisach rozumienia pojęcia „ochrona profilaktyczna”. Te zapisy są bardzo rozbudowane przede wszystkim przez wprowadzenie pojęcia „kontrola zdrowia pracujących”. Budzi to nasze zastrzeżenia, bo obawiamy się, że jakiegokolwiek działania związane z profilaktyczną ochroną zdrowia, które będą dotyczyły pracowników, będą obciążały pracodawców. Obawiamy się o małych i średnich pracodawców, którzy mogą nie podołać wymogom. Tak szerokie ujęcie pojęcia powoduje, że w każdym aspekcie, kiedy pojawi się problem, pracownik będzie musiał być poddany profilaktycznej ochronie, a w konsekwencji będzie to obciążać pracodawcę.

Zwracamy uwagę na to, że w trakcie prac autorzy nowelizacji podkreślili, że przez szerokie pojęcie należy rozumieć zespół działań medycznych i pozamedycznych. Pojęcie to zmierza do zapewnienia maksymalnie bezpiecznych warunków pracy i jest

to odejście od profilaktycznej opieki w dotychczasowej postaci na korzyść nowoczesnych technik wielodyscyplinarnych. Naszym zdaniem właśnie to obecne pojęcie może spowodować, że zostaną jednak nałożone na pracodawców dodatkowe koszty. Obawiamy się zbyt ogólności, małej precyzyjności tych zapisów, jak również tego, że to pojęcie jest zbyt szerokie i tak naprawdę nie odnosi się do celu działania służby medycyny pracy. To nie jest ustawa, w której powinniśmy określać te zadania i obowiązki pracodawcy. Dyskusja powinna dotyczyć zmian w kodeksie pracy, bo tam jest mowa o badaniach okresowych, profilaktycznych, a nie w ustawie, w której chodzi jak gdyby o zasady działania, warunki wykonywania usług na rynku medycyny pracy. W związku z tym uważamy, że pod względem legislacyjnym nie ma logicznego uzasadnienia, żeby w tym momencie wprowadzać te zapisy do ustawy o służbie medycyny pracy.

Została podniesiona również kwestia zgodności ustawy z prawem unijnym. My dokonaliśmy analizy i według naszej oceny w art. 14 dyrektywy ramowej, o której pan minister wspominał, jest mowa o profilaktycznej ochronie zdrowia, a więc na gruncie prawa europejskiego nie ma podstaw do wprowadzania nowego, obcego nam pojęcia „kontrola zdrowia pracujących”. W tej sprawie wystosowaliśmy pisma do Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Zdrowia z prośbą o wyjaśnienie naszych wątpliwości. Ministerstwo Gospodarki podzieliło nasze wątpliwości, że jest pewien, powiem kolokwialnie – przepraszam za sformułowanie – bałagan definicyjny. Nie otrzymaliśmy jednoznacznej odpowiedzi z Ministerstwa Zdrowia. Otrzymaliśmy tylko taką informację, że w ramach programu Matra wprowadza się te zmiany. W związku z tym w piśmie proponujemy, ażeby Wysoka Komisja pochyliła się nad możliwością pozostawienia dotychczasowego brzmienia art. 1 bądź wprowadzenia terminologii używanej w dyrektywie, w której jest mowa o profilaktycznej ochronie zdrowia.

Nie chciałabym zbyt szeroko tego omawiać i zajmować cennego czasu państwa senatorów. Pismo bardzo szeroko wyjaśniające nasze wątpliwości przedłożyliśmy do zapoznania się. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Dziękuję.

Czy pan minister chce się odnieść do tych uwag? Czy ma pan je na piśmie?

**Główny Inspektor Sanitarny
Andrzej Wojtyła:**

My otrzymaliśmy te uwagi od pani Henryki Bochniarz, prezydenta Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, i odnieśliśmy się do nich...

(Przewodniczący Władysław Sidorowicz: Tak, w piśmie pana ministra Fronczaka?)

Nie.

(Przewodniczący Władysław Sidorowicz: Pani minister Rączkowskiej.)

Tak. Odnieśliśmy się do tych uwag. Istnieje rozbieżność w przetłumaczeniu art. 14 dyrektywy ramowej 89/391/EWG, która jest zatytułowana „Health surveillance”. My nie tylko w dziedzinie *surveillance* tłumaczymy, że to jest głównie kontrola i monitoring danych programów, a nie profilaktyczna opieka zdrowotna. Jest to zgodne z wytycznymi programu Matra. Jest to zgodne z dyrektywą ramową Rady Europy, jak

i z ratyfikowaną przez Polskę konwencją nr 161 Międzynarodowej Organizacji Pracy, w której art. 12 mówi wprost: „*the surveillance of workers' health*”.

Przewodniczący Władysław Sidorowicz:

Czy są jeszcze chętni do zabrania głosu? Nie ma.

„Lewiatan” zgłosił projekt zapisu §1 jako poprawkę. Ponieważ to zostało zgłoszone formalnie, zgodnie z procedurą pytam: czy ktoś z państwa senatorów chce przejąć poprawkę zgłoszoną przez „Lewiatana”? Nie widzę chętnych.

Czy ktoś chciałby zabrać głos w dyskusji w tej sprawie? Nie widzę chętnych.

Poprawka nie została wprowadzona pod obrady komisji. Dodam tylko, że ostatnią szansą jest wprowadzenie tej poprawki podczas czytania ustawy na posiedzeniu Senatu.

Skoro nie ma chętnych do zabrania głosu, przystępujemy do głosowania nad projektem uchwały...

Aha, pytanie do pana mecenasa: czy są uwagi prawne?

(*Głos z sali:* Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag do ustawy. Dziękuję bardzo.)

Zatem proponuję, by podjąć uchwałę: połączone komisje, Komisja Zdrowia oraz Komisja Rodziny i Polityki Społecznej, proponują przyjęcie ustawy bez poprawek.

Kto z państwa senatorów jest za podjęciem uchwały o takiej treści? (9)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (5)

Dziękuję bardzo.

Zamykam wspólne posiedzenie...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Aha, jeszcze sprawozdawca. Przepraszam bardzo. Na ochotnika na sprawozdawcę połączonych komisji zgłasza się pan senator Rafał Muchacki.

Czy są jakieś inne kandydatury? Nie ma.

Kto jest za przyjęciem kandydatury pana Rafała Muchackiego na senatora sprawozdawcę? (14)

Dziękuję bardzo. Jednogłośnie za.

Zamykam wspólne posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia.

O godzinie 15.00 odbędzie się posiedzenie Komisji Zdrowia, poświęcone wnioskowi pana prezydenta o przeprowadzenie referendum.

Dziękuję bardzo wszystkim przybyłym na wspólne posiedzenie komisji.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 55*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851